

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Lukion digitilanne 2020

LOPS-tuunaamo 9.12.2020

Kimmo Koskinen
Opetushallitus

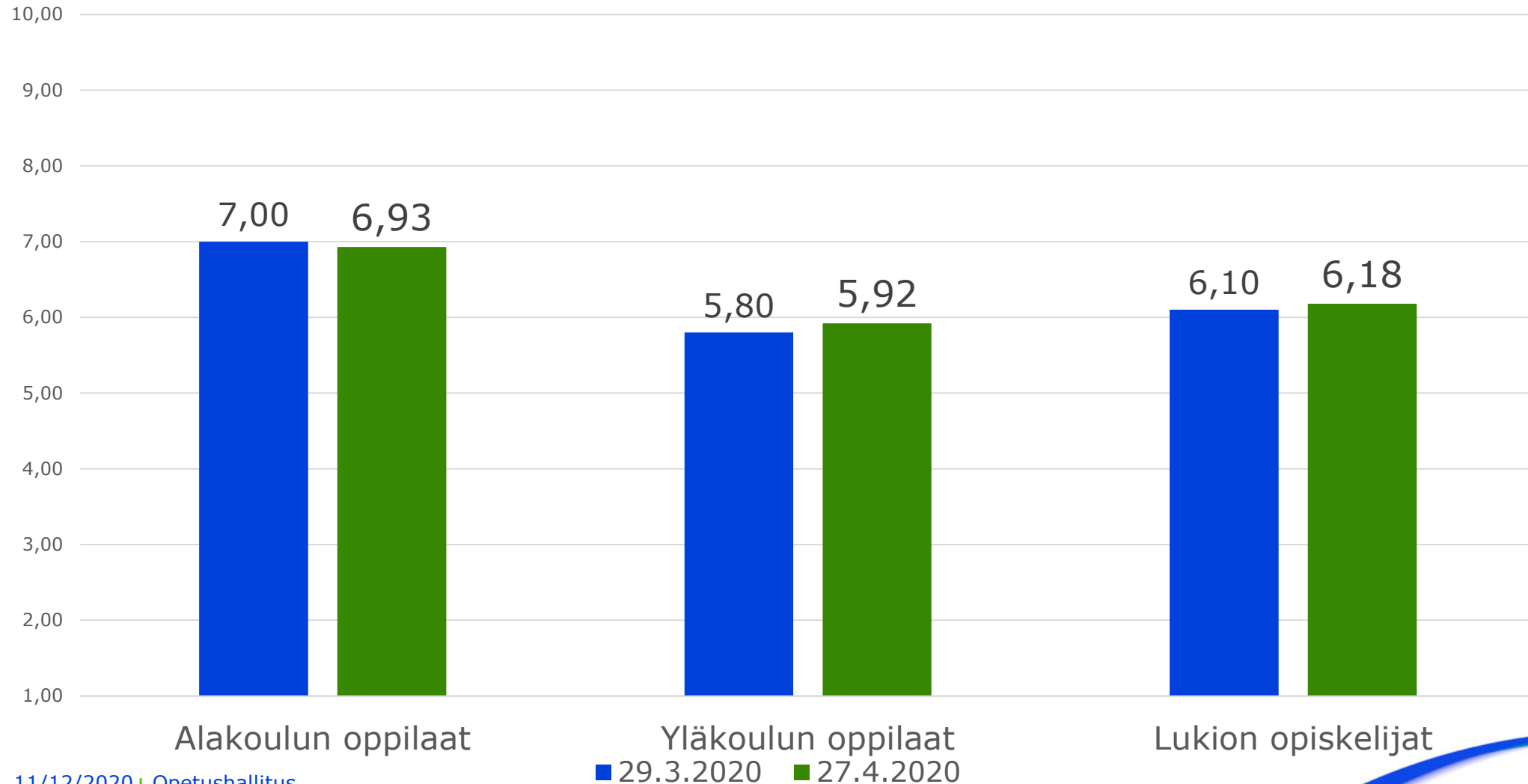
Kokemuksia kevään 2020 etäopiskelusta

Opiskelijat

Oppilaiden/ opiskelijoiden yleisfiilis (asteikolla 1–10)

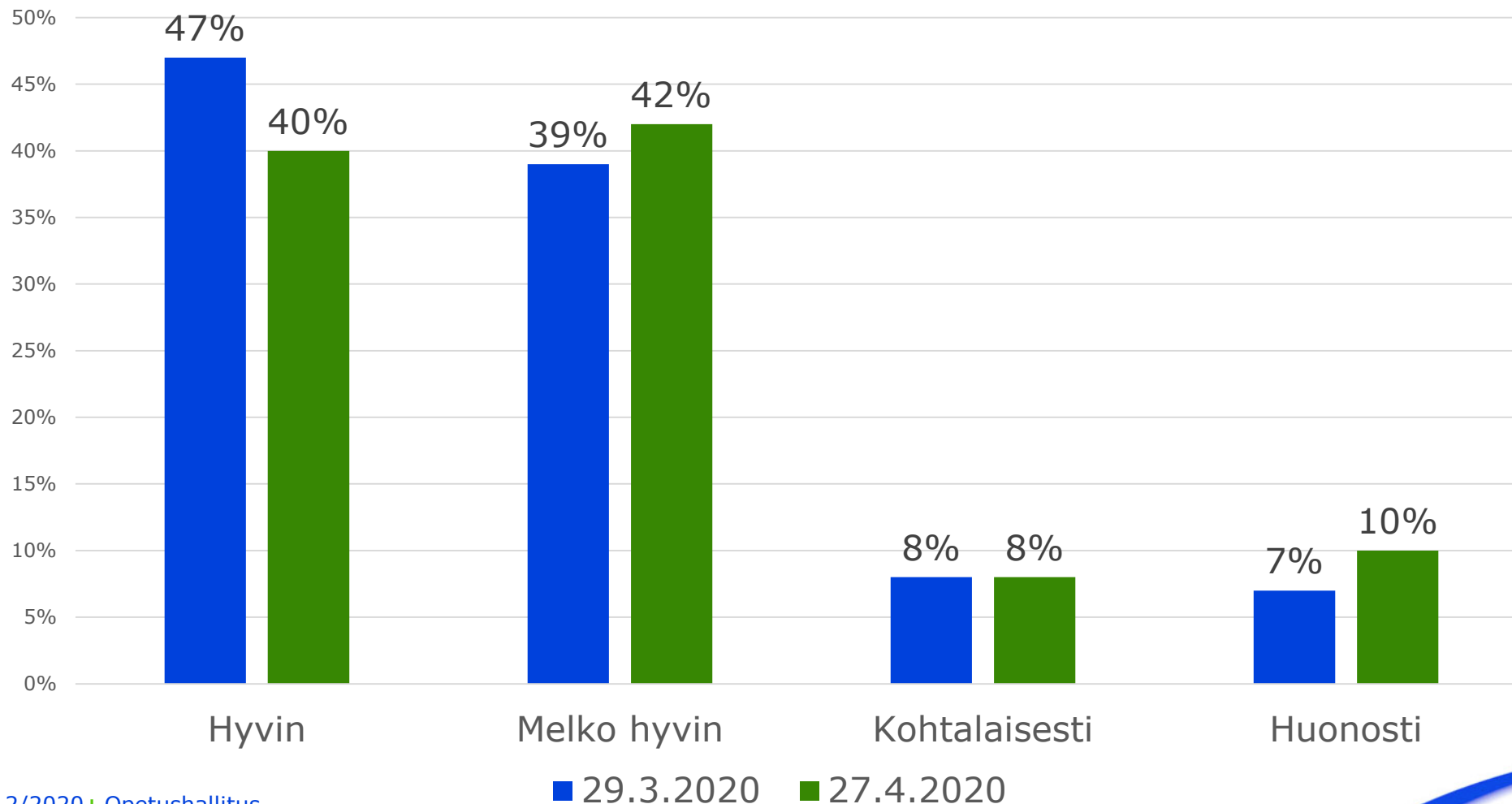
Kuopion kaupungin kyselyt 29.3.(N=4 510) ja 27.4.2020 (N=4 608)

Miten etäopiskelu sujui lukiolaisilta keväällä 2020?

Opiskelijoiden vastaukset

Kuopion kaupungin kyselyt 29.3.2020 (N=858) ja 27.4.2020 (N=825)

Opiskelija käytti etäopiskeluun pääsääntöisesti

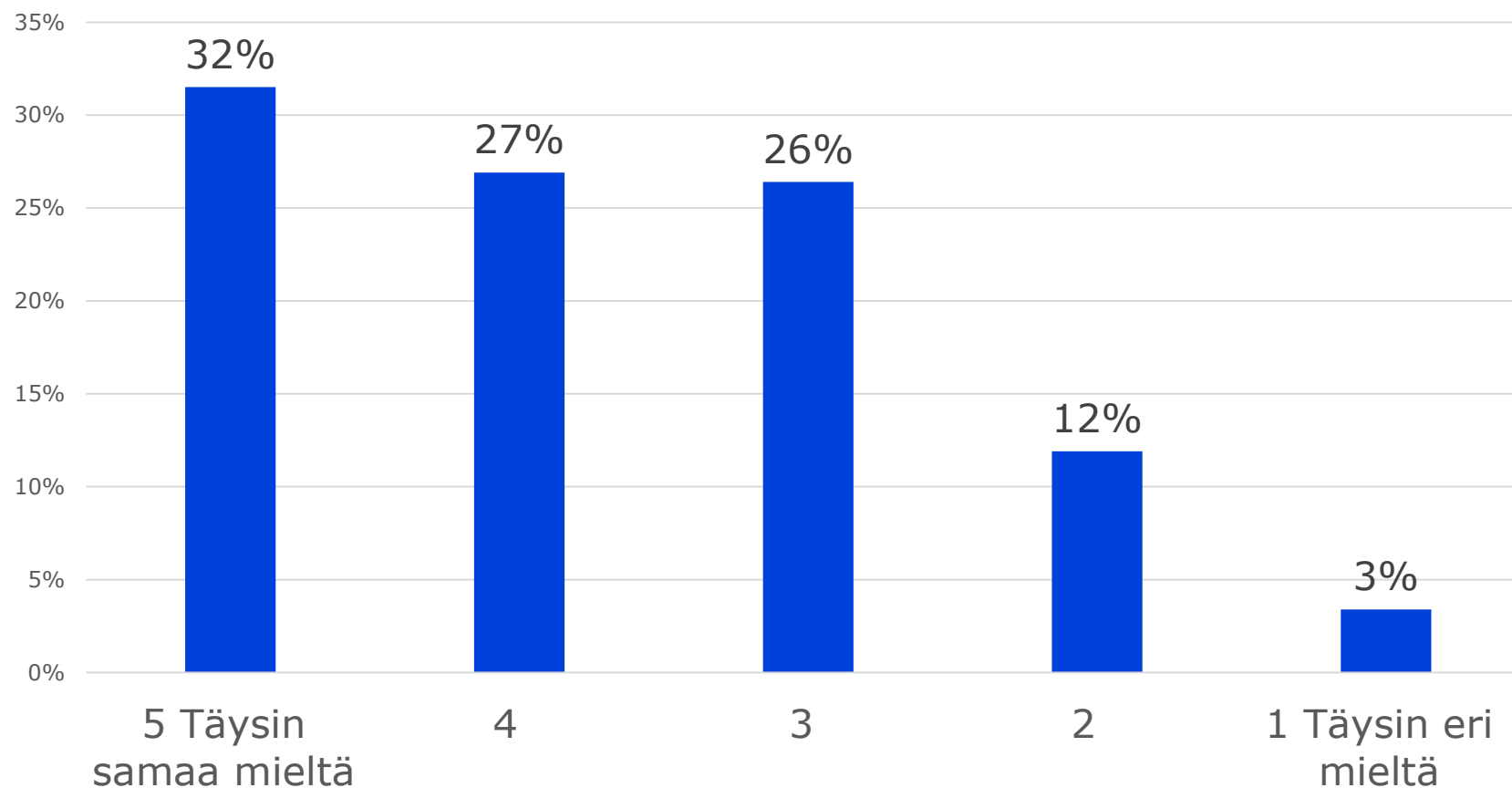
(valitse yksi)

Kuopion kysely 29.3.2020

Omaa kännykkää	3	0,3 %
Omaa tablettia	1	0,1 %
Omaa tietokonetta	836	97,4 %
Paperista oppi- ja tehtäväkirjaa sekä tehtävävihkoja	15	1,7 %
Perheemme yhteistä tablettia	1	0,1 %
Perheemme yhteistä tietokonetta	2	0,2 %
Yhteensä	858	100,0 %

Opiskelijat: Etäopetukseen siirtyminen lisäsi viikoittaista työmäärääni.

Lähde: SLL:n kysely

Opiskelijoiden jaksaminen etäopetustilanteessa

Oulun kaupungin toukokuussa 2020 tekemän opiskelijakyselyn (N=1 520) tulosten mukaan:

- **35 %** nuorista oli sitä mieltä, että heidän jaksamisensa oli **heikentynyt**
- **53 %** opiskelijoista oli sitä mieltä, että poikkeustilan aiheuttama eristäytyminen **ei vaikuttanut** heidän jaksamiseensa
- **12 %** koki, että heidän jaksamisensa oli **parantunut** sosiaalisen eristämisen aikana

Muita havaintoja

- Lukio-opiskelijat olivat olleet opettajien mukaan pääasiassa motivoituneita ja työskennelleet hyvin.
 - Opettajista erityisen ilahduttavaa oli se, että käytännössä kaikki opiskelijat olivat osallistuneet live-opetukseen säännöllisesti. Myös itsenäinen työskentely sekä pari- ja ryhmätyöskentely tuntui opettajien mielestä sujuneen useimmilta opiskelijoilta hyvin
- Kuitenkin lähes puolet lukiolaisista arvioi kyselyssä opetuksen laadun heikentyneen etäopetusvaiheessa.
- Lukiolaisista noin 15 % arvioi opintojensa hidastuneen ja alle 10 % lukiolaisista joutui keskeyttämään yhden tai useamman kurssin koronatilanteen takia.
- Opiskelijoiden omien arvioiden mukaan heidän tietotekniset taitonsa paranivat etäopiskelun myötä. Lisäksi nuoret kokivat ottaneensa itse enemmän vastuuta opiskelustaan etäopiskeluvaiheen aikana.

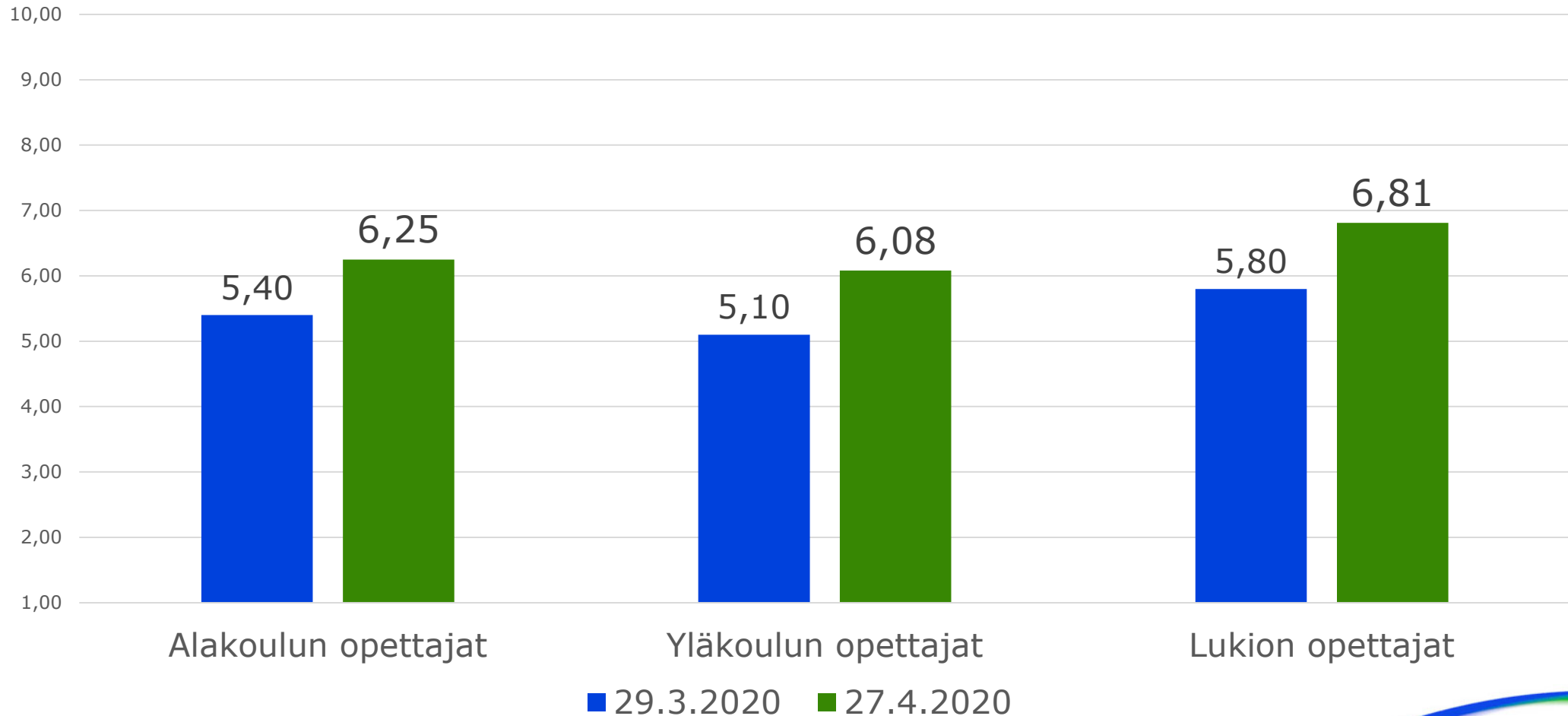
Kokemuksia kevään 2020 etäopetuksesta

Opettajat

Opettajien yleisfiilis (asteikolla 1–10)

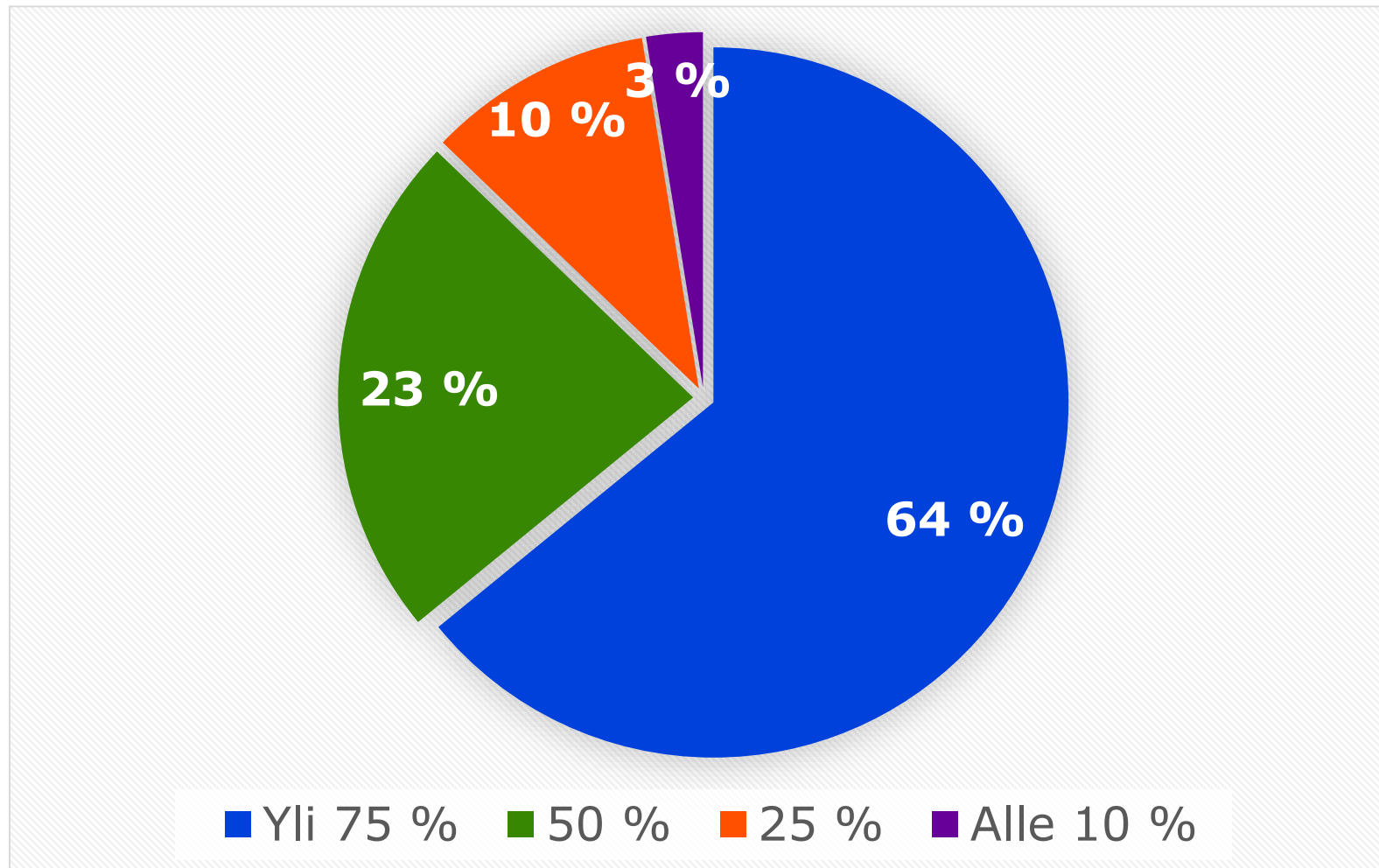
Kuopion kaupungin kyselyt 29.3.(N=606) ja 27.4.2020 (N=626)

Kuinka monta prosenttia viikon opetus- ja ohjaustunneistasi pidät live-opetuksena

(Teamsin, Google/Hangouts Meetin, Zoomin tms. avulla)?

Kuopion kaupungin opettajakysely 27.4.2020 (N=78)

Muita havaintoja 1(2)

- Lähes puolet opiskelijoista oli sitä mieltä, että heidän opettajillaan oli ollut riittävät valmiudet sähköiseen opetukseen. Eri mieltä väitteestä oli reilut viidesosa lukiolaisista.
- OAJ:n kyselyssä noin puolet lukio-opettajista arvioi, että heidän opetuksensa voidaan ainakin pääosin toteuttaa etäopetuksena.
- Puolet opettajista kertoi etäopetuksen aiheuttavan opetussuunnitelman tavoitteiden sisältöjen ja työtapojen karsimista.
- Opettajat arvioivat etäopetusjakson parhaimmaksi anniksi uusien opetusmenetelmien kokeilun.
- Opettajat teettivät etäopetuksessa aiempaa enemmän monipuolisempia ja soveltavampia tehtäviä kuin lähiopetuksessa.

Muita havaintoja 2(2)

- Kurssin aikainen formatiivinen arviointi oli lisääntynyt etäopetuksessa verrattuna lähiopetukseen.
- Opettajan tehtävien jakaminen ja tehtävien palautus oli ollut enimmäkseen selkeää ja toimivaa. Toisaalta osa opiskelijoista moitti, että tehtäviä ja niihin liittyviä ohjeita jaettiin liian monen eri viestintäkanavan ja sovelluksen kautta.
- Opiskelijoiden työskentelyn seuraaminen oli ollut vaikeampaa ja vuorovaikutus vähäisempää ja yksipuolisempaa. Vuorovaikutuksen vähäisyyden vuoksi opettajien oli ollut myös vaikeampaa oppia tuntemaan opiskelijoita kurssien aikana.

Opiskelijoiden TVT-osaaminen ja käyttö

Lukiolaisbarometri 2019

Opiskelijoiden TVT-osaaminen ja käyttö

- Lukiolaisbarometriin keväällä 2019 vastanneista lukiolaisista 73 % koki, että lukiossa tuetaan nykyaikaisten tieto- ja viestintätekniisten taitojen oppimista.
- Lukiolaisista 81 % oli sitä mieltä, että opetuksessa hyödynnetään sujuvasti digitaalisia laitteita. Opiskelussa lukiolaiset käyttävät useita digitaalisia ympäristöjä, palveluja tai materiaaleja.
- Kun lukiolaisilta kysyttiin digitaalisista taidoista, 80 % arvioi osaavansa käyttää sujuvasti yleisimpiä toimisto-ohjelmia
- Muissa käyttötaidoissa lukiolaiset eivät kokeneet itseään erityisen taitaviksi:
 - Esimerkiksi kuvien, videoiden tai musiikin tekemisessä ja editoimisessa vain vajaa neljännes (23 %) arvioi itsensä taitavaksi ja vain joka kymmenes arvioi osaavansa tehdä ja päivittää verkkosivuja. Myös koodaamisessa vain 5 % lukiolaisista luokitteli itsensä taitavaksi.

Opettajien TVT-osaaminen ja käyttö

Opeka

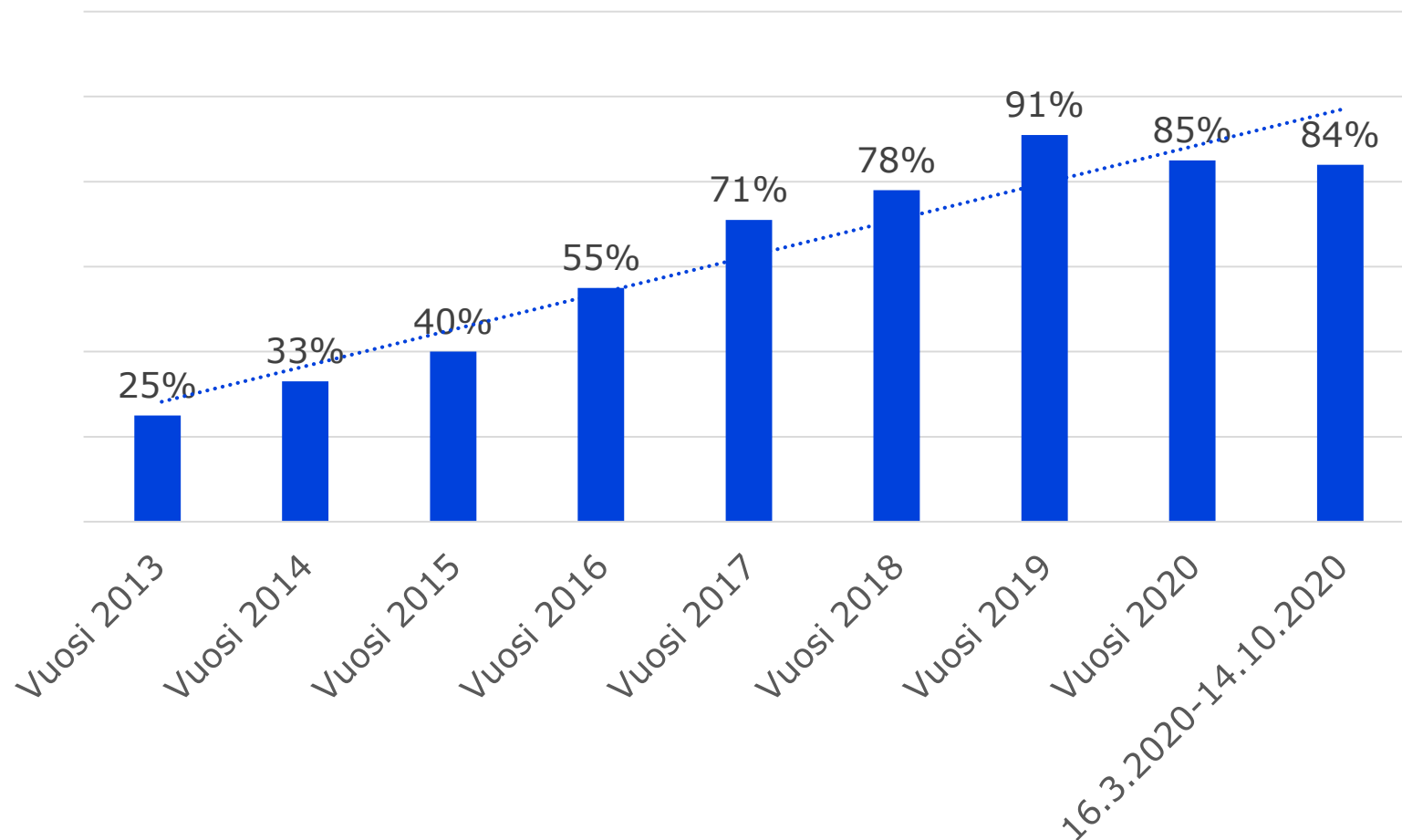

Opettajien TVT-laitteet

- Vuoden 2020 aikana Opeka-kyselyyn vastanneista lukio-opettajista 84 % (N=230) oli sitä mieltä, että heidän käytössään olevat TVT-laitteet ja ohjelmistot toimivat opetuskäytössä kokonaisuutena hyvin (vrt. 72 % yläkoulun opettajista).
- Lukio-opettajien tyytyväisyys laite- ja ohjelmatilanteeseen on lisääntynyt selvästi kahden viimeisen vuoden aikana (+10 %-yksikköä).
- Lukion opettajista 93 % on saanut työnantajalta käyttöönsä tarvitsemansa TVT-laitteet (vrt. yläkouluopettajista 83 %).
- Lukio-opettajien vastausten mukaan vain noin kolmannes heistä koki voivansa vaikuttaa oppilaitoksensa TVT-hankintoihin, ja vuosikymmenen aikana trendi on ollut laskeva.

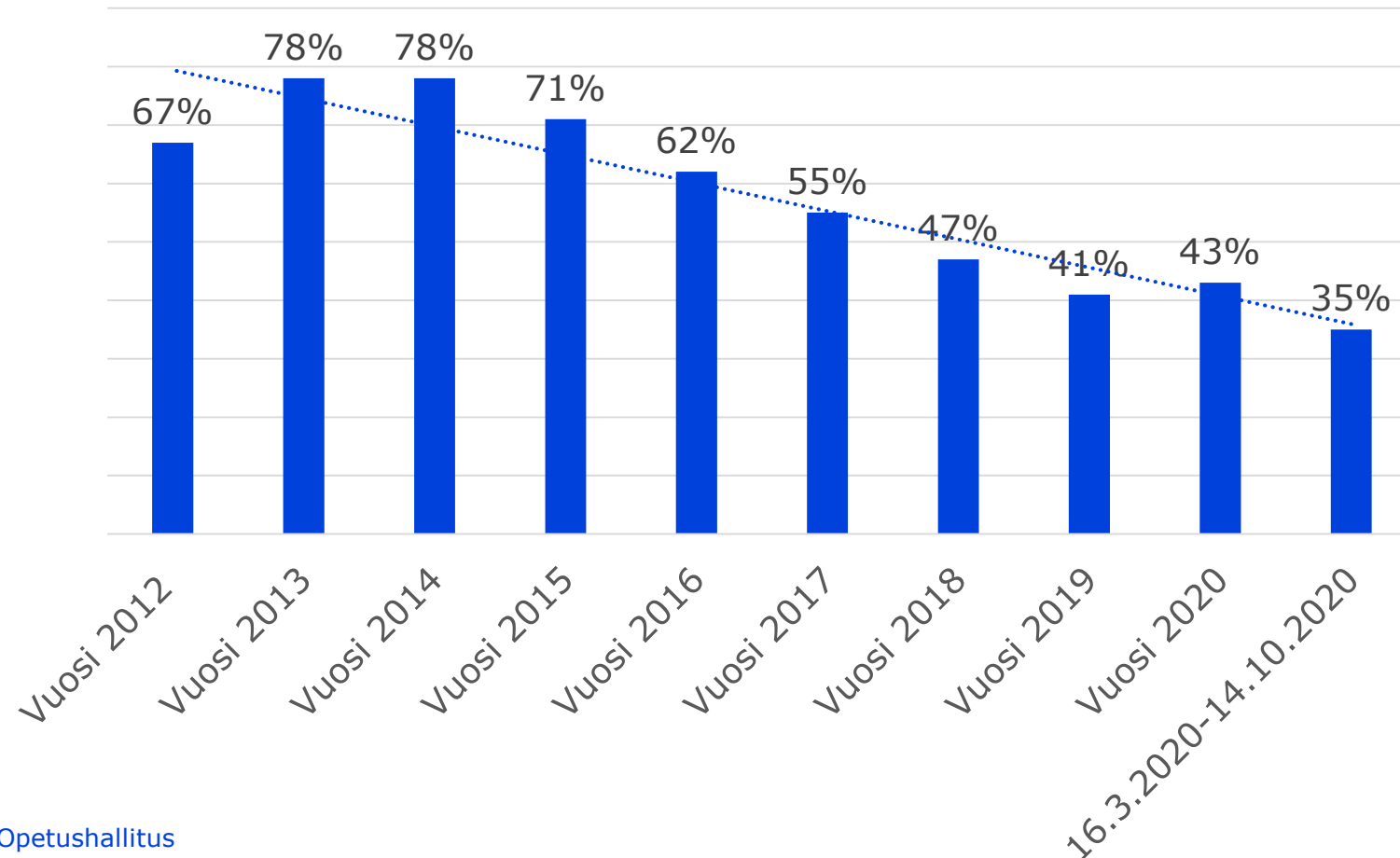
”Suurimmalla osalla tunneistani opiskelijat käyttävät tieto- ja viestintäteknologiaa”

Opeka-kyselyt 2013–2020 ja vertailu korona-aika

”Haluaisin käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa enemmän opetuksessani”

Opeka-kyselyt 2013–2020 ja vertailu korona-aika

Opettajien TVT-käyttö

- Noin 2/3 lukio-opettajista arvioi, että tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen opetussuunnitelman mukaisesti on sujuvaa ja heidän oma TVT-osaamisensa on riittävää verrattuna opetussuunnitelman tavoitteisiin.
- Opeka-kyselyssä 2020 lukio-opettajista 80 % ilmoitti osaavansa käyttää monipuolisesti jotakin digitaalista oppimisympäristöä (esim. Moodle, SanomaPro, Peda.net, itslearning).
- Samoin digitaalisten oppimateriaalien käytön opetuksessa koki hallitsevansa lähes kaikki opettajat.
- Runsas puolet opettajista hyödyntää oman näkemyksensä mukaan tieto- ja viestintäteknologiaa oppilaiden oppimisen jatkuvassa arvioinnissa.
- Vain noin 10 % opettajista kertoo käyttävänsä oppimisanalytiikkaa opetuksensa ja ohjauksensa apuna.

Opettajien TVT-tuki

- Lukio-opettajista 82 % kokee saavansa riittävästi ja riittävän nopeasti teknistä tukea TVT:n käyttöön.
- Noin puolet opettajista ilmoittaa, että heidän lukiossaan on yhteisesti sovitut tavoitteet TVT:n hyödyntämisestä opetuksessa. Silti vain vajaa kolmannes vastaajista tuntee oppilaitoksensa TVT:n kehittämistyötä ohjaavan suunnitelman sisällön.
- Reilut 60 % pitää saamaansa TVT-täydennyskoulutusta sisällöltään hyödyllisenä. Suurimmalla osalla (83 %) opettajista on saatavilla pedagoginen tukihenkilö TVT:n opetuskäytön avuksi omassa lukiossaan.
- Lukio-opettajat ilmoittivat jakavansa TVT:n opetuskäytön vinkkejä (86 %) ja itse tuotettuja digitaalisia oppimateriaaleja (60 %).

Eväitä Lops-työhön
ja digioppimisen kehittämiseen

Pohdittavaa LOPS-työhön ja -käyttöönottoon

- **Käsitteiden** määrittely ja ymmärtäminen tärkeää: etä-/ hybridi-/ verkko-/ monimuoto-opetus ... itsenäinen opiskelu
- **TVT-opetuskäytön suunnitelman** (vast.) laadinta/ päivittäminen → "oppimisen digitaalinen ekosysteemi"-ajattelu sekä sen jalkauttaminen
- **Digiopetuksen/ -oppimisen laatutyö** osana lukiokoulutuksen laatu- ja saavutettavuusohjelmaa: laatustrategia, laatukriteerit, työkaluja ja malleja konkreettiseen laatutyöhön
- Opettajien ja opiskelijoiden **digiosaamisen varmistaminen**: tavoitetasokuvaukset, osaamismerkit, kartoitus, täydennyskoulutus ja jatkuva tuki
- **Laitteet, sovellukset, oppimateriaalit**: pedagogiikka edellä, yhteentoimivuus/ työpöytäratkaisut, oppimisanalytiikka, tekoäly...

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

